

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

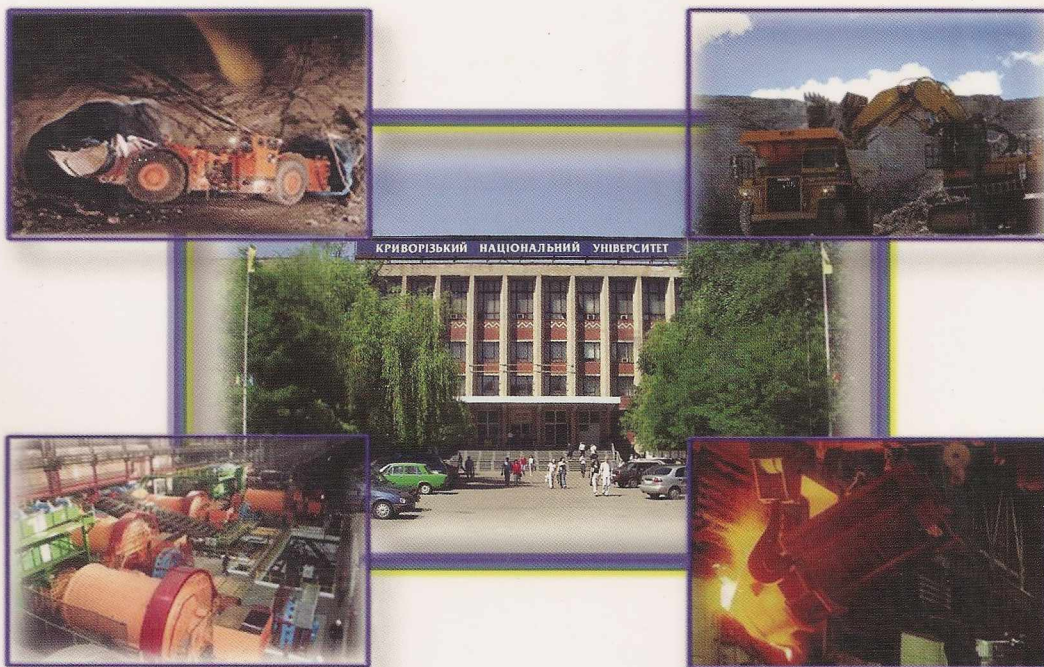
ДВНЗ «КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Міжнародна науково-технічна конференція

Матеріали конференції

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ
ТА СУСПІЛЬСТВА**

Т о м 2

22-25 травня 2013 року

Кривий Ріг

УДК 94(477).08

Р. П. ШЛЯХТИЧ,

канд. істор. наук, старший викладач

Криворізький педагогічний інститут

ДВНЗ «Криворізький національний університет»

ІДЕЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ У ПРАЦЯХ ПРОПАГАНДИСТІВ ОУН(Б) ПОВОЄННОГО ЧАСУ

Після закінчення Другої світової війни ОУН(Б) опинилися в доволі складних умовах, зокрема важко було розробити усталену політичну програму, коли потужний пропагандистський та військовий апарати радянської влади спрямовували всі свої сили на знищення українського визвольного руху. Однією з провідних ідей пропагандистів підпілля була концепція Української Самостійної Соборної Держави (УССД). В основі цієї концепції лежав принцип побудови УССД на етнічних українських землях і панування у державі «титульної нації [1, арк. 4]». Петро Полтава у одній зі статей визнавав природне право українців на створення своєї держави. В той же час, на його думку, поява незалежної Української держави призведе до геополітичних змін в Східній Європі: Польща і Росія вже не будуть контролювати цей регіон, бо з'явиться нова держава – Україна [2, арк. 882]. Але поява незалежної Української держави, на думку Степана Бандери, неодмінно передбачала і створення іншими народами своїх незалежних держав, як основної гарантії незалежності України. Тому що так навколо Росії буде створено систему незалежних держав і вона вже не зможе виступати з імперіалістичною агресією. Що стосується внутрішнього економічного і політичного устрою майбутньої Української держави, то він, на думку одного з пропагандистів ОУН(Б) Всеволода Богдана, мав формуватися на засадах національної політики. Так передбачалося, що велика промисловість буде націоналізована, а дрібна і середня – перейде у приватну власність. Буде знищено колгоспи, а земля перейде у приватну власність селян [1, арк. 26-27]. У Програмі ОУН(Б), яка прийнята на Третньому надзвичайному великому зборі ОУН у серпні 1943 р. і доповнена на конференції ОУН(Б) на Українських землях у червні 1950 р. передбачалося ввести восьмигодинний робочий день, забезпечити участь працівників у керівництві заводами і фабриками, а також справедливу оплату праці та участь робітників у розподілі прибутків підприємств. У свою чергу, такі заходи повинні забезпечити перехід до демократичного безкласового суспільства. Тобто до суспільства, в якому не буде ні класу багатих, ні класу бідних [2, арк. 883]. У такому суспільстві чоловік і жінка повинні отримати рівні права, молодь – вільний доступ до вищих навчальних закладів. У суспільстві будуть поважати працю інтелігенції та плекати українську по формі і по змісту культуру [1, арк. 41]. Зокрема, пропонувалося забезпечити свободу думки та друку, держава повинна взяти на себе функцію захисту найбільш соціально незахищених прошарків населення та повне забезпечення всіх працюючих на старість та на випадок хвороби чи каліцтва. Таким чином, УССД повинна в повній мірі відповідати інтересам саме українського суспільства.

Отже, ідея Соборності України у працях пропагандистів ОУН(Б) повоєнного часу розроблялася у двох площинах: з точки зору геополітичних змін у регіоні; з позицій демократичного ладу та республіканського устрою. Саме таке усвідомлення ідеї Соборності стало наслідком розповсюдження оунівського впливу на території Східної та Центральної України, адже місцеве населення в більшості не сприймало ідей «інтегрального націоналізму». А тому в повоєнний час у працях оунівських пропагандистів чітко простежується усвідомлення, що об'єднана незалежна Українська держава має базуватися на загальноприйнятних принципах і відповідати інтересам всього українського народу, а не якоїсь однієї його частини чи політичної сили.

Література

1. Рамзенко В. Чому ми за Самостійну Соборну Українську Державу [Електронний ресурс] / В. Рамзенко. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.cdvr.org.ua>
2. Галузевий Державний архів Служби безпеки України, ф. 13, спр. 372, т. 14.